

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7021200180
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:7021200180.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: F. E., nar. XX.X.XXXX, bytom Š. Č.. XXX/XX, E. - Š., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.1.2021, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Sa/11/2021-24 zo dňa 5.10.2021, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalovanej náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 2Sa/11/2021-24 zo dňa 5.10.2021 (ďalej ako „krajský súd“, resp. „správny súd“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.1.2021 (ďalej ako „preskúmané rozhodnutie“).

2. Preskúmaným rozhodnutím žalovaná rozhodla o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.11.2020 (ďalej ako „prvostupňové rozhodnutie“) tak, že odvolanie žalobcu zamietla v celom rozsahu a prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu potvrdila.

3. Prvostupňovým rozhodnutím Sociálna poisťovňa, ústredie ako správny orgán I. stupňa (ďalej ako „prvostupňový správny orgán“) rozhodla, že podľa § 293ds zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 74/2017 Z.z. (ďalej ako „zákon o sociálnom poistení“) patrí žalobcovi od 1.1.2018 naďalej starobný dôchodok v sume určenej podľa predpisov účinných do 31.12.2003. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7Sa/15/2018 zo dňa 5.9.2019 bolo zrušené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.1.2018 a rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 2.4.2018 a vec bola Sociálnej poisťovni, ústredie za účelom opätovného vydania rozhodnutia o určení sumy starobného dôchodku podľa § 293ds zákona o sociálnom poistení. Prvostupňový správny orgán týmto rozhodnutím zo dňa 27.11.2020 realizoval predmetný rozsudok.

4. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový správny orgán uviedol spôsob určenia sumy starobného dôchodku žalobcu podľa predpisov účinných do 31.12.2003. Ďalej uviedol, že suma starobného dôchodku priznaného v roku 2003 bola žalobcovi určená z priemerného mesačného zárobku upraveného podľa ust. § 293k ods. 3 a ods. 4 zákona o sociálnom poistení na sumu 5059 Sk, preto sa určila znova z priemerného mesačného zárobku upraveného podľa ust. § 293ds ods. 2 až 6 zákona

o sociálnom poistení. Suma neupraveného priemerného mesačného zárobku, z ktorého bol žalobcovi vypočítaný starobný dôchodok, bola 19914 Sk. Priemerný mesačný zárobok sa podľa ust. §293ds ods. 4 písm. m) zákona o sociálnom poistení určí tak, že suma 8000 Sk sa započíta v plnej sume a zo sumy nad 8000 Sk do 19914 Sk sa započíta 27 percent. Starobný dôchodok ku dňu vzniku nároku je celkom 80 percent priemerného mesačného zárobku 11217 Sk, upraveného podľa § 293ds zákona o sociálnom poistení, to znamená 8974 Sk mesačne. Podľa §293 ods. 7 zákona o sociálnom poistení pri určení sumy starobného dôchodku podľa ods. 1 až 6 sa na obmedzenie najvyššou mierou podľa predpisu účinného do 31.12.2003 a na úpravu prislúchajúcu k starobnému dôchodku podľa predpisov účinných pred 1.1.2018 neprihliada. Vzhľadom na uvedené teda v prípade žalobcu sa neprihliada na úpravu starobného dôchodku podľa § 2 zákona č. 306/2002 Z.z. o 112,1 % mesačnej sumy dôchodku a o pevnú sumu, preto novo určený starobný dôchodok nemožno takto upraviť. Prvostupňový správny orgán ďalej poukázal na valorizácie žalobcovho starobného dôchodku a uviedol, že po pripočítaní príslušných zvýšení v jednotlivých kalendárnych rokoch suma starobného dôchodku k 31.12.2017 je 541,90 eur mesačne. Vzhľadom na to, že suma starobného dôchodku, určená podľa §293ds zákona o sociálnom poistení je 541,90 eur mesačne a je nižšia ako suma vyplácaného starobného dôchodku 591,80 eur mesačne určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, patrí žalobcovi od 1.1.2018 naďalej starobný dôchodok v sume určenej k 31.12.2017 v sume 591,80 eur mesačne. Starobný dôchodok žalobcu bol v súlade s ust. § 82 a ust. § 293dx zákona o sociálnom poistení zvýšený od 1.1.2018 o sumu 8,40 eur mesačne na sumu 600,20 eur mesačne. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie.

5. Preskúvaným rozhodnutím generálny riaditeľ žalovanej rozhodol o odvolaní žalobcu tak, že ho zamietol v celom rozsahu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Uviedol, že kasačná sťažnosť žalovanej proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7Sa/15/2018 zo dňa 5.9.2019 bola Najvyšším súdom Slovenskej republiky zamietnutá rozsudkom sp.zn. 9Sk/50/2019 zo dňa 30.9.2020. v ktorom sa kasačný súd po preskúmaní administratívneho spisu v zásade stotožnil s právnym názorom vysloveným krajským súdom, že v poradí prvé odvolacie rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené v otázke, prečo nie je možné prihliadnuť na úpravu dôchodku žalobcu priznanú v roku 2003. Stotožnil sa s výpočtom prvostupňového orgánu o výpočte starobného dôchodku podľa § 293ds zákona o sociálnom poistení a preto žalobcovi od 1.1.2018 naďalej patrí starobný dôchodok v sume určenej podľa predpisov účinných do 31.12.2003. Námietku účastníka konania k absencii preskúmateľnej správnej úvahy a súvisiacich právnych záverov vyhodnotil ako neodôvodnenú s poukazom na podrobné odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia. Generálny riaditeľ vyhodnotil, že žalobca v odvolacom konaní žiadnym relevantnými dôkazmi nespochybnil správnosť napadnutého rozhodnutia.

6. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že orgány verejnej správy oboch stupňov odstránili súdom vytýkané nedostatky a zrozumiteľným spôsobom sa vyrovnali so všetkými skutkovými a právnymi okolnosťami, ktoré boli pre jej rozhodnutia vo veci podstatné a právne významné, pričom výklad a aplikácia právnych ustanovení boli vykonané v súlade so zákonom o sociálnom poistení. Žalovaný vec správne právne posúdil, pričom sa náležite vysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu, svoje rozhodnutie riadne odôvodnil a súd sa s jeho odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil. Preto jednotlivé žalobné námietky žalobcu považuje za nedôvodné, zastávajúc názor, že zistenie skutkového stavu žalovaným ako aj prvostupňovým správnym orgánom bolo dostačujúce na riadne posúdenie veci žalovaným, na ktorý zistený skutkový stav žalovaný správne aplikoval príslušné právne predpisy, čo vyústilo do vydania zákonného rozhodnutia žalovaného. Námietka žalobcu, týkajúca sa absencie preskúmateľnej právnej úvahy a súvisiacich právnych záverov bola v prvostupňovom rozhodnutí odstránená tým, že bolo riadne odôvodnené, z toho dôvodu námietka účastníka konania voči prvostupňovému rozhodnutiu je nedôvodná. V odvolacom konaní žalobca žiadnym relevantnými dôkazmi nespochybnil správnosť napadnutého rozhodnutia. Správny súd dospel k záveru, že žalovaný vo veci postupoval zákonným spôsobom a žalobu ako nedôvodnú v súlade s § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol.

7. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu včas podal kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej aj ako „sťažovateľ“) z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a žiadal, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že preskúvané rozhodnutie a prvostupňové rozhodnutie zruší a vec vráti Sociálnej poisťovni, ústrediu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

8. Podľa sťažovateľa je zrejmé, že žalovaná doposiaľ nevysvetlila, z akého dôvodu pri novo upravenom priemernom mesačnom zárobku nezapočítala úpravu podľa zákona č. 306/2002 Z.z.. Žalovaná podľa sťažovateľa nijakým spôsobom nevysvetlila, z akého dôvodu považovala na úpravu starobného dôchodku, na ktorú nemá prihladať, aj úpravu vykonanú zákonom č. 306/2002 Z.z., účinnú pred účinnosťou zákona o sociálnom poistení. Zdôraznil, že pri aplikácii ust. § 293ds zákona o sociálnom poistení je potrebné brať do úvahy účel zákona č. 184/2017 Z.z., ktorý vyplýva z dôvodovej správy. Podľa sťažovateľa nemožno považovať cieľ a zmysel právnej úpravy za naplnený, ak sa vylúči aplikácia zákona č. 306/2002 Z.z., ktorej cieľom bolo nepochybne zrealizovať výšku dôchodku priznanú už v nových spoločenských podmienkach za situácie, keď tento mal byť vypočítaný z príjmov dosahovaných z väčšej časti pred rokom 1989.

9. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním zo dňa 21.12.2021. Uviedla, že dôvody uvedené sťažovateľom v kasačnej sťažnosti nepovažuje za opodstatnené. Krajský súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec náležite právne posúdil, pričom nezistil nezákonnosť a nesprávnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej. Kasačnému súdu navrhla podanú kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

10. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná v zákonnej lehote, je prípustná a podaná oprávnenou osobou, po oboznámení sa s administratívnym a súdnym spisom, pričom nebol viazaný sťažnostnými bodmi (§453 ods. 2 SSP) zistil, že kasačnej sťažnosti nie je možné priznať úspech z nasledovných dôvodov:

11. Z pripojeného administratívneho spisu kasačný súd zistil, že žalobcovi bol priznaný starobný dôchodok rozhodnutím zo dňa 12.9.2003 v spojení s rozhodnutím z 3.11.2003 podľa § 21 zák. č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o soc. zabezpečení), od 26.9.2003 v sume 8663 Sk mesačne. Starobný dôchodok bol vymeraný z druhej pracovnej kategórie a z upraveného priemerného mesačného zárobku 4067 Sk. Dôchodok ku dňu vzniku nároku bol 80% z priemerného mesačného zárobku t. j 3254 Sk mesačne. Takto určená suma bola zvýšená podľa § 2 zák. č. 306/2002 Z.z. o 112,1 %, t.j. o 3648 Sk a pevnú sumu 1270 Sk a podľa § 1 zák. č. 222/2003 Z.z. o 6% mesačnej sumy dôchodku, t.j. 491 Sk mesačne.

12. Rozhodnutím zo dňa 21.5.2007 podľa § 293k zák. č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o soc. poistení) bol od 14.8.2006 žalobcovi zvýšený starobný dôchodok na sumu 12 798 Sk, vypočítaný z upraveného priemerného mesačného zárobku 5059 Sk. Starobný dôchodok bol 4048 Sk, upravený podľa zákona č. 306/2002 Z.z. o 5808 Sk a zvýšený podľa zákona č. 222/2003 Z.z. a ďalej valorizovaný.

13. Rozhodnutím zo dňa 26.10.2017 sa žalobcovi započítali ďalšie doby dôchodkového zabezpečenia, pričom celková započítaná doba bola 45 rokov a pre výšku dôchodku bolo rozhodujúcich 42 rokov. Výška dôchodku sa týmto rozhodnutím nijako nezmenila.

14. Napadnutým prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 27.11.2020 bol žalobcovi novo prepočítaný starobný dôchodok podľa § 293ds ods. 1 zákona o soc. poistení. Keďže bola splnená podmienka odseku 1 tohto ustanovenia a upravený priemerný mesačný zárobok, z ktorého bol priznaný starobný dôchodok bol viac ako 4337 Sk (§293ds ods. 1 písm. p/ zák. o soc. poistení), samotná výška starobného dôchodku bola vypočítaná takto: suma neupraveného priemerného mesačného zárobku 19 914 Sk bola upravená podľa § 293ds ods. 4 písm. m/ cit. zákona. Starobný dôchodok bol 80% z priemerného mesačného zárobku 11 217 Sk, čo predstavuje 8974 Sk. Novourčený starobný dôchodok ná neupravila o 112,1 % a pevnú sumu podľa § 2 zák. č. 306/2002 Z.z., pretože podľa § 293ds ods. 7 zák. o soc. poistení sa neprihlada na úpravu prislúchajúcu k starobnému dôchodku podľa predpisov účinných pred 1.1.2018. Ďalej bol takto novo určený starobný dôchodok zvýšený o valorizácie od priznania starobného dôchodku do 31.12.2017 (naposledy podľa § 293dr ods. 1 písm. a/ zák. o soc. poistení). Po pripočítaní jednotlivých zvýšení na základe valorizácie bola suma starobného dôchodku 541,90 eur mesačne. K 31.12.2017 žalobcovi patrila suma starobného dôchodku vypočítaného podľa zákona o soc. zabezpečení vo výške 591,80 eur mesačne, preto nedošlo k zvýšeniu podľa § 293ds zákona o soc. poistení, keďže suma starobného dôchodku podľa zákona o soc. zabezpečení je vyššia.

15. Preskúmaným druhostupňovým rozhodnutím žalovanej zo dňa 13.1.2021 žalovaná potvrdila prvostupňové rozhodnutie a odvolanie žalobcu zamietla. V plnom rozsahu sa stotožnila so skutkovým stavom a právnym posúdením, ako vyplýva z prvostupňového rozhodnutia.

16. Žalobca v kasačnej sťažnosti najmä namietal, že žalovaná nevysvetlila, z akého dôvodu pri novoupravenom priemernom mesačnom zárobku nezapočítala úpravu podľa zákona č. 306/2002 Z.z. Mal za to, že vylúčením aplikácie tejto úpravy nebude naplnený účel zákona č. 184/2017 Z.z., keďže cieľom tejto úpravy bolo zrealizovať výšku dôchodku priznanú už v nových spoločenských podmienkach za situácie, keď dôchodok mal byť vypočítaný z príjmov dosahovaných z väčšej časti pred rokom 1989. Žalovaná naopak mala za to, že preskúmané rozhodnutia sú odôvodnené riadne a z dikcie zákona jednoznačne vyplýva povinnosť neprihliadnuť na úpravy účinné pred 1.1.2018.

17. Kasačný súd sa preto zameril na otázku, či pri určení sumy starobného dôchodku podľa § 293ds zák. o soc. poistení je možné prihliadnuť na úpravu prislúchajúcu k starobnému dôchodku podľa zákona č. 306/2002 Z.z..

18. Podľa § 293ds ods. 1 písm. p/ zákona o soc. poistení v znení ku dňu právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia (27.1.2021) ak suma starobného dôchodku bola určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 a starobný dôchodok sa vypláca po 31. decembri 2017, suma starobného dôchodku sa novo určí podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 z priemerného mesačného zárobku určeného podľa odsekov 2 až 6 vrátane zvýšenia starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok získané po 31. decembri 2003, ak starobný dôchodok bol priznaný v roku 2003 z priemerného mesačného zárobku podľa § 293k ods. 3 a 4 v sume najmenej 4 337 Sk.

19. Podľa § 293ds ods. 2 cit. zákona priemerný mesačný zárobok na určenie sumy starobného dôchodku podľa odseku 1 je priemerný mesačný zárobok, z ktorého bola vypočítaná suma starobného dôchodku, neupravený podľa predpisu účinného do 31. decembra 2003 alebo podľa § 293k ods. 3 a 4.

20. Podľa § 293ds ods. 4 písm. m/ cit. zákona na určenie sumy starobného dôchodku podľa odseku 1, ktorého základnú výmeru podľa predpisu účinného do 31. decembra 2003 tvorí 55% priemerného mesačného zárobku, sa priemerný mesačný zárobok podľa odseku 2 do sumy 8 000 Sk započítava v plnej sume a zo sumy nad 8 000 Sk do sumy 34 823 Sk sa započítava 27%, ak sa určuje suma starobného dôchodku podľa odseku 1 písm. p).

21. Podľa § 293ds ods. 7 cit. zákona pri určení sumy starobného dôchodku podľa odsekov 1 až 6 sa na obmedzenia najvyššou výmerou podľa predpisu účinného do 31. decembra 2003 a na úpravu prislúchajúcu k starobnému dôchodku podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2018 neprihliada.

22. Sťažnostná námietka ohľadne nedostatku dôvodov v preskúmanom rozhodnutí žalovanej, z akého dôvodu považovala za úpravu starobného dôchodku, na ktorú sa nemá prihliadať, aj úpravu vykonanú zákonom č. 306/2002 Z.z., je plne nedôvodná. Žalovaná v prvostupňovom aj v odvolacom rozhodnutí jednoznačne uviedla, že aplikovala § 293ds ods. 7 zák. o soc. poistení, ktorý *expressis verbis* uvádza, že na úpravu prislúchajúcu k starobnému dôchodku podľa predpisov určených pred 1.1.2018 sa neprihliada. Že úprava starobných dôchodkov zákonom č. 306/2002 Z.z. bola účinná pred 1.1.2018, nie je sporné.

23. Čo sa týka samotného právneho posúdenia tejto právnej otázky žalovanou, kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym posúdením žalovanej a to tak, že ust. § 293ds ods. 7 zákona o soc. poistení je zreteľne formulované a vyplýva z neho nad všetku pochybnosť, že na úpravu prislúchajúcu k starobnému dôchodku podľa predpisov účinných pred 1.1.2018 sa neprihliada. Zákonodarcu neuviedol žiadne výluky z aplikácie tohto ustanovenia ohľadne určitej právnej úpravy účinnej pred 1.1.2018, teda ani výluky pri právnych predpisoch účinných pred účinnosťou zákona o soc. poistení. Preto je potrebné rešpektovať jasné znenie právnej normy.

24. Pokiaľ žalobca namietal rozpor znenia § 293ds ods. 7, resp. jeho aplikáciu žalovanou, s dôvodovou správou ustanovenia § 293ds, kasačný súd poukazuje napr. na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 121/2022 zo dňa 15.3.2022, podľa ktorého v prípadoch vzájomného významového konfliktu medzi doslovným výkladom normatívneho textu a subjektívne historickým výkladom nemôže ani jasne formulovaný úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe prevážiť nad jasne

formulovaným textom právnej úpravy, pretože z hľadiska právnej istoty adresátov normatívneho pôsobenia zákonodarcu nie je rozhodujúce to, čo normotvorca chcel v texte právneho predpisu vyjadriť, ale to, čo skutočne vyjadril, pretože len daný text bol verejne vyhlásený.

25. Žalobca poukazoval v kasačnej sťažnosti na dôvodovú správu k zákonu č. 184/2017 Z.z., ktorý do zákona o sociálnom poistení vložil § 293ds. Podľa neho nemožno považovať cieľ a zmysel právnej úpravy za naplnený, ak sa vylúči aplikácia zákona č. 306/2002 Z.z.. Kasačný súd uvádza, že pokiaľ by aj nastal rozpor medzi úmyslom zákonodarcu formulovaným v dôvodovej správe a jednoznačným normatívnym textom právnej úpravy, úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe nemôže prevážiť nad týmto jasne formulovaným textom právnej úpravy a to v záujme princípu právnej istoty. V danom prípade však kasačný súd konštatuje, že ani z dôvodovej správy nevyplýva, že by zákonodarcov úmysel bol ten, aby k starobnému dôchodku určenému podľa § 293ds bola pripočítaná úprava prislúchajúca k starobnému dôchodku podľa predpisov účinných pred 1.1.2018. Základným zmyslom prijatej právnej úpravy bolo posilnenie princípu zásluhovosti pri výpočte dôchodku a to výrazným zvýšením miery zohľadňovania zárobkov, z ktorých poistenec odvádzal poistné na dôchodkové poistenie, na výpočet dôchodku. Totiž základnou nerovnosťou medzi starodôchodcami, ktorým boli priznávané starobné dôchodky podľa zákona o soc. zabezpečení a dôchodcami, ktorým sú priznávané starobné dôchodky podľa zákona o soc. poistení, je práve tá skutočnosť, že starodôchodcom bol priemerný mesačný zárobok redukovaný podľa § 12 zák. o soc. zabezpečení a tak tí, ktorí dosahovali vyššie zárobky, boli oproti dôchodcom podľa zákona o sociálnom poistení ukrátení. Práve túto skutočnosť právna úprava § 293ds nanovo upravila, keď sumu starobného dôchodku určila opätovne síce podľa zákona o soc. zabezpečení, ale z výhodnejšie určeného priemerného mesačného zárobku. Nové určenie priemerného mesačného zárobku spočívalo vo zvýšení miery zohľadnenia zárobkov, z ktorých sa vypočítal starobný dôchodok. Zvýšená miera zohľadnenia zárobkov bola ustanovená tak, aby miera náhrady príjmu poistenca starobným dôchodkom v roku jeho priznania bola približne rovnaká, ako miera náhrady príjmu tohto poistenca starobným dôchodkom, ak by jeho suma bola určená podľa zákona o soc. poistení k 1.1.2004.

26. Uvedené vyplýva aj z rozsudku NS SR sp. zn.9Sk/50/2019 zo dňa 30.9.2020, ktorým bola zamietnutá kasačná sťažnosť žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 7Sa/15/2018-44, zo dňa 5.9.2019. Podľa tohto rozsudku pre prepočítanie starobného dôchodku podľa § 293ds cit. zákona je rozhodujúca len jedna veličina a to novoupravený priemerný mesačný zárobok. Berúc do úvahy skutočnosť, že rozhodujúcim faktorom pre nový výpočet podľa § 293ds zákona 461/2003 Z.z nie je len nová úprava neredukovaného priemerného mesačného zárobku (19 914 Sk na 11 217 Sk), ale aj percentuálna výmera priemerného mesačného zárobku podľa II. kategórie. Z uvedeného vyplýva, že pre nový výpočet starobného dôchodku nie je relevantná jeho úprava prislúchajúca k nemu podľa predpisu účinným pred 1.1.2018.

27. V tejto súvislosti kasačný súd dodáva, že zákonodarca svoj úmysel zrealizovať výšku starobného dôchodku na pomery k 1.1.2014 vyjadril tým, že zvýhodnil výpočet priemerného mesačného zárobku podľa postupu uvedeného v odsekoch 3, 4 a 5 cit. ustanovenia, čo napĺňa princíp zásluhovosti pri priznávaní starobných dôchodkov. Tento princíp je potvrdený aj tým, že zákonodarca nehodlal prihliadať na žiadne úpravy starobných dôchodkov podľa doterajších predpisov, ktoré s princípom zásluhovosti nemajú žiadnu súvislosť. Napr. úprava podľa zák. č. 306/2002 Z.z. sa pripočítala k pôvodným starobným dôchodkom, ktoré neboli prepočítavané nanovo, ale len upravené o konkrétne sumy podľa citovaného zákona. Ide o sumy, ktoré boli stanovené priamo zákonom, k priznanému starobnému dôchodku sa paušálne pripočítali a neboli kritériami pre výpočet starobného dôchodku podľa zákona o soc. zabezpečení.

28. V prípade nového prepočtu starobných dôchodkov podľa § 293ds zák. o soc. poistení je však situácia odlišná. V tomto prípade sa starobný dôchodok prepočítal opätovne s prihliadnutím na priemerný mesačný zárobok každého poberateľa individuálne, t. j. podľa kritérií zásluhovosti a s výhodnejším spôsobom jeho výpočtu, ako to bolo podľa zákona o sociálnom zabezpečení. Práve takto sa naplnil účel tejto novelizácie, ktorým bolo určité odškodnenie tých poberateľom starobného dôchodku, ktorí dosahovali nadpriemerné príjmy a suma ich dôchodku bola vypočítaná podľa zákona o sociálnom zabezpečení, ktorý im príjmy pri výpočte dôchodku značne redukoval. Zvýhodnenie pri novom priznávaní starobného dôchodku je zrejme práve zo sumy novým spôsobom redukovaného priemerného zárobku: kým v prípade žalobcu bol pôvodne starobný dôchodok rozhodnutím zo dňa 12.9.2003 vymeraný z

redukovaného priemerného mesačného zárobku 4067 Sk a následne rozhodnutím podľa § 293k zákona o sociálnom poistení zo dňa 21.5.2007 z redukovaného priemerného mesačného zárobku 5059 Sk, v preskúvanom rozhodnutí podľa § 293ds bol redukovaný priemerný mesačný zárobok určený na 11 217 Sk. Nebolo preto úmyslom zákonodarcu pripočítavať k novourčenému starobnému dôchodku ďalšie úpravy.

29. Kasačný súd sa teda v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom žalovanej a správneho súdu, že v prípade aplikácie § 293ds nie je možné v zmysle ods. 7 tohto ustanovenia pripočítavať k novourčenému starobnému dôchodku úpravu prislúchajúcu k starobnému dôchodku podľa predpisov účinných pred 1.1.2018, teda aj podľa zákona č. 306/2002 Z.z.

30. Keďže sťažnostné námietky žalobcu boli vyhodnotené v plnom rozsahu ako nedôvodné, pričom kasačný súd nezistil iný dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu, kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

31. O náhrade trov kasačného konania vo vzťahu k žalovanej bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Žalovaná bola v konaní úspešná a má právo na náhradu trov kasačného konania, ktoré jej súd nepriznal vzhľadom na to, že nezistil dôvody aplikácie § 168 SSP. Žalobca ako neúspešný účastník kasačného konania nemá právo na náhradu trov tohto konania (§ 167 ods. 1 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

32. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **n i e** j e prípustný opravný prostriedok.